
LA ESCUELA DURANTE EL CONFINAMIENTO

L'ESCOLA DURANT EL CONFINAMENT

Eva Teruel Naval

Maestra de Educación Primaria. Valencia.

Rut Teruel Naval

Inspectora de Educación. Islas Baleares.

Resumen

La interrupción presencial de la actividad lectiva ha conllevado que, de un día para otro, los docentes hayan elaborado y organizado más recursos, más herramientas y programas mediante las tecnologías de la información y la comunicación, para hacer posible la continuidad del proceso educativo.

Por otro lado, la situación actual ha hecho tambalear el principio de equidad y ha hecho más patente la brecha digital del alumnado en los contextos socioeconómicos más desfavorecidos.

Este artículo reflexiona sobre la situación que está pasando la escuela en la última parte del curso 2019-2020 y sobre el hecho de no avanzar materia para destinar el tiempo a reforzar y consolidar los conocimientos de los últimos trimestres mientras se desarrollan las competencias clave.

Palabras clave: *Alumnado, educación, competencias clave, TIC, equidad, refuerzo, currículum.*

Resum

La interrupció presencial de l'activitat lectiva ha comportat que, d'un dia per l'altre, els docents hagen elaborat i organitzat més recursos, més eines i programes mitjançant les tecnologies de la informació i la comunicació, per fer possible la continuïtat del procés educatiu.

Per altre costat, la situació actual ha fet trontollar el principi d'equitat i ha fet més palesa la bretxa digital de l'alumnat en els contextos socioeconòmics més desfavorits.

Aquest article reflexiona sobre la situació que està passant l'escola en l'última part del curs 2019-2020 i sobre el fet de no avançar matèria per destinar el temps a reforçar i

consolidar els coneixements dels darrers trimestres mentre es desenvolupen les competències clau.

Paraules clau: *Alumnat, educació, competències clau, TIC, equitat, reforç, currículum.*

Abstract

The interruption of face-to-face classes has caused a sudden turn of the teaching activity. Teachers have had to develop and organize more resources, tools and programs through information and communication technologies, allowing the student's educational process to continue.

Furthermore, the current situation has shaken the equity principle and has shown the digital gap, that is more evident in the most disadvantaged socioeconomic contexts.

This article deals with the situation of the school in the last part of the 2019-2020 academic year, and on the fact of not advancing curriculum in order to use the time to strengthen and consolidate the knowledge of the first and second trimester, while key competences are being developed.

Keywords: *Student, education, key competences, ICT, equity, strengthen, curriculum*

VERSIÓN EN CASTELLANO DEL ARTÍCULO

1. INTRODUCCIÓN

La emergencia sanitaria causada por el virus COVID-19 ha ocasionado que los diferentes gobiernos del mundo adopten medidas para evitar su propagación.

El Real Decreto 463/2020, de 14 marzo por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19, establece, en el artículo 9, la suspensión de la actividad educativa presencial en todos los centros, etapas, ciclos, grados, cursos y niveles de enseñanza contemplados en el artículo 3 de la Ley Orgánica 2/2006 de 3 de mayo, de Educación, incluida la enseñanza universitaria, así como cualesquiera otras actividades educativas o de formación impartidas en otros centros públicos o privados y especifica, en el apartado segundo del mismo artículo que,

---

durante el periodo de suspensión se mantendrán las actividades educativas a través de las modalidades a distancia y online, siempre que resulte posible.

La puesta en práctica de la modalidad a distancia y online para dar continuidad al proceso educativo ha implicado una situación nueva e inesperada, en la que el profesorado ha tenido que recorrer y potenciar el uso de las herramientas TIC para dar una respuesta eficiente a las necesidades educativas del alumnado.

Esta modalidad ha conllevado que el acompañamiento y la interacción que los docentes mantenían con su alumnado se haya visto reducida y que las familias, en la medida de sus posibilidades, hayan acompañado y guiado a sus hijos e hijas en el desarrollo de las tareas educativas que se les han ido proporcionando.

El uso potencial de las TIC ha supuesto:

- que los docentes que no las conocían o no las dominaban hayan tenido que aprender o actualizarse en el mínimo tiempo posible,
- que el alumnado haya recibido las tareas educativas a través de aplicaciones de mensajería instantánea de móvil y de plataformas online de gestión de la enseñanza y el aprendizaje,
- y que aquellos estudiantes que no disponían de dispositivos con conexión a Internet hayan visto disminuidas sus oportunidades de aprendizaje en comparación con aquellos que sí contaban con estos dispositivos.

Ante estas dificultades y teniendo en cuenta el principio de equidad en que se fundamenta la LOE, se ha formulado, desde el inicio del confinamiento, dos posibles vías:

Avanzar materia de forma telemática para algunos cursos y enseñanzas. No avanzar materia y destinar el tiempo a reforzar y consolidar los conocimientos de los últimos trimestres y al desarrollo de las competencias clave.

Esta última, especialmente dirigida para la enseñanza básica, es sobre la que se reflexiona en el presente artículo, y la que parece ser la más acertada en esta situación, en no poder garantizarse la compensación de las desigualdades personales, culturales, económicas y sociales y la igualdad de oportunidades de todo el alumnado en el proceso educativo.

2. EL PROCESO DE ENSEÑANZA APRENDIZAJE DURANTE EL TERCER TRIMESTRE

La modalidad de formación a distancia ha exigido rediseñar las programaciones para adaptarlas a las nuevas circunstancias, teniendo en cuenta la disposición o no de dispositivos electrónicos de los estudiantes y las competencias necesarias que permiten a éstos un aprovechamiento adecuado de los recursos y, por lo tanto, una realización adecuada de las tareas.

Es decir, si el alumnado tiene un dispositivo electrónico pero no tiene competencia digital para emplearlo, no tiene iniciativa para mejorar su aprendizaje, no tiene espíritu emprendedor para crear o innovar, o no es autónomo para buscar y procesar la información que necesita, no sabrá cómo sacar provecho de esta herramienta para su aprendizaje, y le generará desinterés y frustración en los peores de los casos.

Hay que decir que, si bien se ha facilitado dispositivos electrónicos y acceso a Internet para minimizar la brecha digital, estas herramientas no redundarán en un mejor rendimiento académico del alumnado si éste tiene una carencia de las competencias asociadas a las TIC.

Por otra parte, y volviendo al tema de no avanzar materia y destinar el tiempo a reforzar y consolidar los conocimientos de los últimos trimestres y al desarrollo de las competencias clave, recientemente el Consejo Escolar del Estado ha realizado una serie de propuestas al Ministerio de Educación y Formación Profesional y a las Administraciones educativas autonómicas, para tratar las dificultades que ha generado esta situación de confinamiento en el desarrollo del proceso educativo.

El Consejo propone que las tareas se centren en el repaso, profundización y afianzamiento de los contenidos y los aprendizajes fundamentales de cada materia y en las competencias básicas abordadas desde el inicio del presente curso hasta el mes de abril. Por lo tanto, las actividades realizadas por el alumnado durante este periodo deben permitir trabajar las competencias clave y éstas deben contribuir a conseguir las finalidades que establece la LOE, especialmente la del desarrollo de la capacidad de los alumnos para regular su propio aprendizaje, confiar en sus aptitudes y conocimientos, así como para desarrollar la creatividad, la iniciativa personal y el espíritu emprendedor.

Tanto el Real Decreto 126/2014, de 28 de febrero, por el que se establece el currículum básico de la Educación Primaria, como el Real Decreto 1105/2014, de 26 de diciembre, por el que se establece el currículum básico de la Educación Secundaria Obligatoria y del Bachillerato, así como los decretos de currículum desarrollados por las Administraciones educativas autonómicas, se potencia el aprendizaje por competencias integradas en el currículum.

La Orden ECD/65/2015, de 21 de enero, por la que se describen las relaciones entre las competencias, los contenidos y los criterios de evaluación de la Educación Primaria, la Educación Secundaria Obligatoria y el Bachillerato, establece que las competencias se pueden desarrollar tanto en el contexto educativo formal, a través del currículum, como en los contextos educativos no formales e informales.

Las experiencias que está viviendo el alumnado y las experiencias educativas que le puede proporcionar su círculo familiar, forman parte de este contexto educativo no formal e informal donde pueden desarrollarse las competencias.

Éstas, siguiendo lo establecido en la Orden ECD 65/2015, no se adquieren en un determinado momento y permanecen inalterables, sino que implican un proceso de desarrollo mediante el cual los individuos van adquiriendo mayores niveles de desempeño en el uso de las competencias. Por lo tanto, las actividades de refuerzo y de consolidación realizadas por los estudiantes durante este periodo de confinamiento deben permitir avanzar en el desarrollo de las competencias sin avanzar en nuevos contenidos del currículum.

A continuación, se enumeran algunos indicadores para valorar, mediante las actividades realizadas en casa, las competencias clave. De acuerdo con la Orden antes citada, se deben medir los niveles de desempeño de las competencias a través de instrumentos como rúbricas o escalas de evaluación, y siempre teniendo en cuenta la diversidad del alumnado.

Aprender a aprender (AA)

Indicadores:

- Realización de ejercicios de síntesis y de esquemas.
- Capacidad de aplicar los conocimientos aprendidos a otras situaciones.
- Capacidad de ampliar los propios conocimientos.
- Reflexión sobre el propio proceso de aprendizaje (autoevaluación).
- Evaluación entre iguales (coevaluación).

Competencia en comunicación lingüística (CCLI)

Indicadores:

- Intercambios orales y escritos entre el alumnado y el profesorado.
- Presentación oral coherente y bien secuenciada (videoconferencia y otros medios de grabación de la voz y la imagen).
- Lectura y comprensión de diferentes textos.
- Redacción de textos con estilo propio y uso de recursos lingüísticos.

Competencia digital (CD)

Indicadores:

- Cura de la propia identidad digital y respeto por la de los otros.
- Utilización del correo electrónico, servicios de alojamiento de archivos virtual, entornos virtuales de aprendizaje,...
- Realización de actividades que requieren búsqueda y procesamiento de la información.
- Procesamiento de textos en ordenador.
- Realización de actividades en las que se adjuntan documentos, se insertan imágenes, se realizan grabaciones,...

Competencias sociales y cívicas (CSC)

Indicadores:

- Aceptación y cumplimiento de las normas: por ejemplo, la entrega de las tareas dentro del plazo prefijado.
- Reflexión sobre la intolerancia y la discriminación.
- Respuesta del alumno a las dudas que plantean sus compañeros en el supuesto de que se disponga de un espacio común (foro).
- Participación activa en la realización de trabajos colaborativos (también SIEE).

Sentido de la iniciativa y espíritu emprendedor (SIEE)

Indicadores:

- Capacidad de adaptarse a la nueva forma de trabajo.
- Correcciones y mejoras que el alumnado realiza en sus actividades.
- Resolución de actividades a partir de los recursos proporcionados.
- Resolución de dudas de forma autónoma o con la ayuda de otros.
- Desarrollo de nuevas ideas para los problemas que se le plantean.
- Participación activa en el caso de realización de trabajos colaborativos (también CSC).

Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología (CMCT)

Indicadores:

- Interpretación y reflexión sobre de datos matemáticos.
- Aplicación de datos matemáticos en el contexto familiar, mediante la elaboración de recetas culinarias, la elaboración de la lista de la compra virtual,...
- Reflexión sobre el impacto de la ciencia y la tecnología en una situación determinada.
- Redacción sobre la práctica de conductas positivas y responsables para

conseguir una vida saludable, como el desarrollo de actitudes relacionadas con la seguridad, la higiene postural, reciclaje en casa, eficiencia de recursos,...

- Anticipación de posibles resultados y consecuencias en experiencias sencillas.

Conciencia y expresiones culturales (CEC)

Indicadores:

- Realización de tareas referentes a las tradiciones del territorio (gastronomía, canciones, etc.).
- Apreciación de las producciones artísticas, por ejemplo, mediante visitas a museos virtuales.
- Realización de pequeñas producciones artísticas.

Cabe decir que es fundamental distinguir la evaluación de la calificación, puesto que mientras evaluar es recoger datos, analizarlos, valorarlos y utilizarlos para tomar decisiones de mejora; calificar es expresar numéricamente o cualitativamente el grado de consecución de un aspecto determinado (conocimientos, destrezas, habilidades,...).

La evaluación del proceso de enseñanza y aprendizaje debe ofrecer información para continuar organizando las actuaciones docentes y valorar la evolución del alumnado. Posteriormente también deberá ofrecer información para adecuar el proceso de enseñanza aprendizaje del siguiente curso.

En el momento actual, la evaluación del proceso de enseñanza debe permitir, además, reflexionar sobre los recursos, las habilidades y las destrezas vinculadas al uso de las TIC que dispone el docente para hacer efectiva la enseñanza a distancia.

Respecto a la evaluación del proceso de aprendizaje, debe tenerse en cuenta, además de las competencias, los criterios de evaluación y los estándares de aprendizaje, los siguientes aspectos:

- la influencia que el contexto tiene sobre los niños y los jóvenes,
- la desigualdad del alumnado en el acceso a las TIC,
- la competencia digital de éste, y
- la situación en la que se encontraba en el momento que se inició la suspensión de las actividades lectivas presenciales (evaluación personalizada).

Para terminar, es necesario hacer una breve referencia a la nueva situación que se presentará al inicio del curso 2020 - 2021, en el que el enfoque deberá ser el de determinar, mediante la evaluación inicial diagnóstica, cuál es el nivel de conocimientos y

competencias de los alumnos y establecer cuáles deben de ser los refuerzos necesarios para que éstos puedan desarrollar de forma satisfactoria el currículum del nuevo curso.

CONCLUSIONES

La escuela continúa, en una modalidad no presencial, pero su función educadora y formadora es fundamental para los alumnos de todas las edades que necesitan continuar con su desarrollo como personas e individuos de una sociedad cambiante y que ahora se enfrenta a un reto histórico.

Una de las grandes evidencias que ha mostrado esta situación ha sido la carencia que todavía existe en cuanto al conocimiento y la destreza del uso de las TIC. En una sociedad donde la tecnología ha acontecido una potente herramienta de comunicación y relación, la educación todavía tiene pendiente la integración de las TIC para transformarlas en TAC (tecnologías para el aprendizaje y el conocimiento), y la situación actual de obligada educación a distancia nos muestra la necesidad de abordar esta debilidad para convertirla en una oportunidad para transformar y mejorar.

La escuela tiene que seguir ofreciendo una educación capaz de responder a estas demandas y continuar haciendo efectiva una formación de calidad para todos. Quedan, por delante, retos a los cuales se tendrán que dar respuesta en el transcurso de los próximos meses.

REFERENCIAS

- Consejo Escolar del Estado. Propuestas del Consejo Escolar del Estado relativas a las actuaciones en educación que convendría adoptar como consecuencia de la situación creada por la pandemia de coronavirus y el estado de alarma decretado por el Gobierno. 7 de abril de 2020.
<http://www.educacionyfp.gob.es/educacion/mc/cee/portada.html> Obtenido el 15 de abril de 2020.
- Ministerio de Educación y Formación Profesional. Competencias clave.
http://www.educacionyfp.gob.es/educacion/mc/lomce/el_curriculo/curriculo-primaria-eso-bachillerato/competencias-clave/competencias-clave.html
Obtenido el 15 de abril de 2020.

- Ley Orgánica 2/2006 de 3 de mayo, de Educación, modificada por la Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa. BOE núm. 106, de 4 de mayo de 2006.
- Real Decreto 126/2014, de 28 de febrero, por el que se establece el currículo básico de la Educación Primaria. BOE núm. 52, de 1 de marzo de 2014.
- Real Decreto 1105/2014, de 26 de diciembre, por el que se establece el currículo básico de la Educación Secundaria Obligatoria y del Bachillerato. BOE núm. 3, de 3 de enero de 2015.
- Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 67, de 14 de marzo de 2020.
- Orden ECD/65/2015, de 21 de enero, por la que se describen las relaciones entre las competencias, los contenidos y los criterios de evaluación de la educación primaria, la educación secundaria obligatoria y el bachillerato. BOE núm. 25, de 29 de enero de 2015.

VERSÍO EN CATALÀ DE L'ARTICLE

1. INTRODUCCIÓ

L'emergència sanitària causada pel virus COVID-19 ha provocat que els diferents governs del món adopten mesures per evitar la seva propagació.

El Reial Decret 463/2020, de 14 març pel que es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, estableix, en l'article 9, la suspensió de l'activitat educativa presencial en tots els centres, etapes, cicles, graus, cursos i nivells d'ensenyament contemplats en l'article 3 de la Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig, d'Educació, inclòs l'ensenyament universitari, així com qualssevol altres activitats educatives o de formació impartides en altres centres públics o privats i, especifica, en l'apartat segon del mateix article que, durant el període de suspensió es mantindran les activitats educatives a través de les modalitats a distància i online sempre que resulte possible.

La posada en pràctica de la modalitat a distància i online per donar continuïtat al procés educatiu, ha implicat una situació nova i inesperada, en què el professorat ha hagut de recórrer i potenciar l'ús de les eines TIC per donar una resposta eficient a les necessitats educatives de l'alumnat.

Aquesta modalitat ha comportat que l'acompanyament i la interacció que els docents mantenien amb el seu alumnat s'haja vist reduïda, i que les famílies, en la mesura de les seves possibilitats, hagen acompanyat i guiat els seus fills i filles en el desenvolupament de les tasques educatives que se'ls han anat proporcionant.

L'ús potencial de les TIC ha suposat:

- que els docents que no les coneixien o no les dominaven hagen hagut d'aprendre o d'actualitzar-se en el mínim temps possible,
- que l'alumnat haja rebut les tasques educatives a través d'aplicacions de missatgeria instantània del mòbil i de plataformes online de gestió de l'ensenyament i l'aprenentatge, i
- que aquells estudiants que no disposaven de dispositius amb connexió a Internet hagen vist disminuïdes les seves oportunitats d'aprenentatge en comparació amb aquells que sí comptaven amb aquests dispositius.

Davant d'aquestes dificultats i tenint en compte el principi d'equitat en què es fonamenta la LOE, s'han formulat des de l'inici del confinament dues possibles vies:

Avançar matèria de forma telemàtica per a alguns cursos i ensenyaments. No avançar matèria i destinar el temps a reforçar i consolidar els coneixements dels darrers trimestres i al desenvolupament de les competències clau.

Aquesta última, especialment dirigida per a l'ensenyament bàsic, és sobre la qual es reflexiona en el present article, i la que sembla ser la més encertada en aquesta situació, en no poder garantir-se la compensació de les desigualtats personals, culturals, econòmiques i socials i la igualtat d'oportunitats de tot l'alumnat en el procés educatiu.

2. EL PROCÉS DE ENSENYAMENT APRENTATGE DURANT EL TERCER TRIMESTRE

La modalitat de formació a distància ha exigint redissenyar les programacions per adaptar-les a les noves circumstàncies, tenint en compte la disposició o no de dispositius electrònics dels estudiants i les competències necessàries que permeten a aquests un aprofitament adequat dels recursos i, per tant, una realització adequada de les tasques.

És a dir, si l'alumnat té un dispositiu electrònic però no té competència digital per emprar-lo, no té iniciativa per millorar el seu aprenentatge, no té esperit emprenedor per crear o innovar, o no és autònom per cercar i processar la informació que necessita, no sabrà com treure profit d'aquesta eina per al seu aprenentatge, i li generarà desinterès i frustració en el pitjor dels casos.

Per tot això cal dir que, si bé s'ha facilitat dispositius electrònics i accés a la xarxa Internet per minimitzar la bretxa digital, aquestes eines no redundaran en un millor rendiment acadèmic de l'alumnat si aquest té una mancança de les competències associades a les TIC.

Per altra part, i tornant al tema de no avançar matèria i destinar el temps a reforçar i consolidar els coneixements dels últims trimestres i al desenvolupament de les competències clau, recentment el Consell Escolar de l'Estat ha realitzat una sèrie de propostes al Ministeri d'Educació i Formació Professional i a les Administracions educatives autonòmiques, per tractar les dificultats que ha generat aquesta situació de confinament en el desenvolupament del procés educatiu.

El Consell proposa que les tasques se centren en el repàs, aprofundiment i finançament dels continguts i els aprenentatges fonamentals de cada matèria i en les competències bàsiques abordades des de l'inici del present curs fins al mes d'abril. Per tant, les activitats realitzades per l'alumnat durant aquest període han de permetre treballar les competències clau, i aquestes han de contribuir a aconseguir les finalitats que

---

estableix la LOE, especialment la de el desenvolupament de la capacitat dels alumnes per a regular el seu propi aprenentatge, confiar en les seves aptituds i coneixements, així com per a desenvolupar la creativitat, la iniciativa personal i l'esperit emprenedor.

Tant el Reial Decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària, com al Reial decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat, així com als decrets de currículum desenvolupats per les administracions educatives autonòmiques, es potencia l'aprenentatge per competències integrades en el currículum.

L'Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el batxillerat, estableix que les competències es poden desenvolupar tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals.

Les experiències que està vivint l'alumnat i les experiències educatives que li puga proporcionar el seu cercle familiar, formen part d'aquest context educatiu no formal i informal on poden desenvolupar-se les competències.

Aquestes, seguint l'establert en l'Ordre ECD 65/2015, no s'adquireixen en un determinat moment i romanen inalterables, sinó que impliquen un procés de desenvolupament mitjançant el qual els individus van adquirint nivells més grans de desenvolupament en l'ús de les competències. Per tant, les activitats de reforç i de consolidació realitzades per l'alumnat durant aquest període de confinament han de permetre avançar en el desenvolupament de les competències sense avançar en nous continguts del currículum.

A continuació, s'enumeren alguns indicadors per valorar, mitjançant les activitats realitzades en casa, les competències clau. D'acord amb l'Ordre abans referenciada, s'han de mesurar els nivells de desenvolupament de les competències a través d'instruments com rúbriques o escales d'avaluació, i sempre tenint en compte la diversitat de l'alumnat.

Aprender a aprender (AA)

Indicadors:

- Realització d'exercicis de síntesi i d'esquemes.
- Capacitat d'aplicar els coneixements apresos a altres situacions.
- Capacitat d'ampliar els propis coneixements.
- Reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge (autoavaluació).
- Avaluació entre iguals (coavaluació).

Competència en comunicació lingüística (CCLI)

Indicadors:

- Intercanvis orals i escrits entre l'alumnat i el professorat.
- Presentació oral coherent i ben seqüenciada (videoconferència i altres mitjans d'enregistrament de la veu i la imatge).
- Lectura i comprensió de diferents textos.
- Redacció de textos amb estil propi i ús de recursos lingüístics.

Competència digital (CD)

Indicadors:

- Cura de la pròpia identitat digital i respecte per la dels altres.
- Utilització del correu electrònic, serveis d'emmagatzematge virtual, entorns virtuals d'aprenentatge, etc.
- Realització d'activitats que requereixen cercar i processar la informació.
- Processament de textos en ordinador.
- Realització d'activitats en què s'adjunten documents, s'insereixen imatges, es realitzen enregistraments,...

Competències socials i civiques (CSC)

Indicadors:

- Acceptació i compliment de les normes: per exemple, l'entrega de les tasques dins del termini prefixat.
- Reflexió sobre la intolerància i la discriminació.
- Resposta de l'alumnat als dubtes que plantegen els seus companys i companyes en el cas que es dispose d'un espai comú (fòrum).
- Participació activa en la realització de treballs col·laboratius (també SIEE).

Sentit de la iniciativa i esperit emprenedor (SIEE)

Indicadors:

- Capacitat d'adaptar-se a la nova forma de fer feina.
- Correccions i millores que l'alumne/a realitza en les seves activitats.
- Resolució d'activitats a partir dels recursos proporcionats.
- Resolució de dubtes de forma autònoma o amb l'ajuda d'altres.
- Desenvolupament de noves idees per als problemes que se li plantegen.
- Participació activa en el cas de realització de treballs col·laboratius (també CSC).

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia (CMCT)

Indicadors:

- Interpretació i reflexió sobre dades matemàtiques.
- Aplicació de dades matemàtiques en el context familiar, mitjançant l'elaboració de receptes culinàries, l'elaboració de la llista de la compra en línia, etc.
- Reflexió sobre l'impacte de la ciència i la tecnologia en una situació determinada.
- Redacció sobre la pràctica de conductes positives i responsables per aconseguir una vida saludable, com el desenvolupament d'actituds relacionades amb la seguretat, la higiene postural, el reciclatge a casa, l'eficiència de recursos, etc.
- Anticipació de possibles resultats i conseqüències en experiències senzilles.

Consciència i expressions culturals (CEC)

Indicadors:

- Realització de tasques referents a les tradicions del territori (gastronomia, cançons, etc.).
- Apreciació de les produccions artístiques, per exemple mitjançant visites a museus virtuals.
- Realització de petites produccions artístiques.

Cal dir que és fonamental distingir l'avaluació de la qualificació, ja que, mentre avaluar és recollir dades, analitzar-les, valorar-les i utilitzar-les per prendre decisions de millora, qualificar és expressar numèricament o qualitativament el grau d'assoliment d'alguna cosa (coneixements, destreses, habilitats).

L'avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge ha d'oferir informació per continuar organitzant les actuacions docents i valorar l'evolució de l'alumnat. Posteriorment també haurà d'oferir informació per a adequar el procés d'ensenyament aprenentatge del curs vinent.

En el moment actual, l'avaluació del procés d'ensenyament, ha de permetre, a més, reflexionar sobre els recursos, les habilitats i les destreses vinculades a l'ús de les TIC que disposa el docent per fer efectiu l'ensenyament a distància.

Respecte a l'avaluació del procés d'aprenentatge, ha de tenir-se en compte, a més de les competències, els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge, els següents aspectes:

- la influència que el context té sobre els infants i els joves,
- la desigualtat de l'alumnat en l'accés a les TIC,
- la competència digital d'aquest, i

- la situació en què es trobava en el moment que es va iniciar la suspensió de les activitats lectives presencials (avaluació personalitzada).

Per acabar, és necessari fer una breu referència a la nova situació que es presentarà a l'inici del curs 2020 - 2021, en què l'enfocament haurà de ser el de determinar, mitjançant l'avaluació inicial diagnòstica, quin és el nivell de coneixements i competències de l'alumnat i establir quins han de ser els reforços necessaris perquè aquest pugui desenvolupar de forma satisfactòria el currículum del nou curs.

CONCLUSIÓ

L'escola continua, en una modalitat no presencial, però la seva funció educadora i formadora és fonamental per als alumnes de totes les edats que necessiten continuar amb el seu desenvolupament com a persones i individus d'una societat canviant i que ara s'enfronta a un repte històric.

Una de les grans evidències que ha mostrat aquesta situació ha sigut la carència que encara existeix pel que fa al coneixement i la destresa de l'ús de les TIC. En una societat on la tecnologia ha esdevingut una potent eina de comunicació i relació, l'educació encara té pendent la integració de les TIC per transformar-les en TAC (tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement), i la situació actual d'obligada educació a distància ens mostra la necessitat d'abordar aquesta debilitat per convertir-la en una oportunitat per transformar i millorar.

L'escola ha de seguir oferint una educació capaç de respondre a aquestes demandes i continuar fent efectiva una formació de qualitat per a tots i totes. Queden, per davant, reptes als quals s'haurà de donar resposta en el decurs dels pròxims mesos.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Consell Escolar de l'Estat. Propostes del Consell Escolar de l'Estat relatives a les actuacions en educació que convindria adoptar com a conseqüència de la situació creada per la pandèmia de coronavirus i l'estat d'alarma decretat pel Govern. 7 d'abril de 2020.
<http://www.educacionyfp.gob.es/educacion/mc/cee/portada.html>

- Ministeri d'Educació i Formació Professional. Competències clau. Recuperat de <http://www.educacionyfp.gob.es/educacion/mc/lomce/el-curriculo/curriculo-primaria-eso-bachillerato/competencias-clave/competencias-clave.html>

- Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig, d'Educació, modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa. BOE núm. 106, de 4 de maig de 2006.

- Reial Decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària. BOE núm. 52, d'1 de març de 2014.

- Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat. BOE núm. 3, de 3 de gener de 2015.

- Reial Decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19. BOE núm. 67, de 14 de març de 2020.

- Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el batxillerat. BOE núm. 25, de 29 de gener de 2015.